

РЕШЕНИЕ

№ 15

гр. Шумен, 07.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН в публично заседание на девети януари
през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Константин Г. Моллов

при участието на секретаря Галина Св. Г.а
като разгледа докладваното от Константин Г. Моллов Гражданско дело №
20233600100039 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по депозирана искова молба от В. И. Д., ЕГН ***** с постоянен адрес в гр. С....., чрез адв. Я. Д. от АК-София с адрес за призоваване в гр. С..... сграда на СБА срещу ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С....., представлявано от А.П.Л. и Р. К. Д.. Ищецът твърди, че на 22.05.2020 г., около 22.20 ч. на републикански път II-73, км. 14+565, К.В. Д. при управление на лек автомобил „УАЗ 469Б“ с рег. № Н АК при извършване на мА.ра за навлизане в друг път не се е съобразил с посоката и скоростта на движещия се по главен път с предимство лек автомобил „Опел Вектра“, като не го пропуска и последва удар между двете МПС. В резултат на удара, водачът на лек автомобил „Опел Вектра“ В. Д. е получил травматични увреждания. Възстановителният период е продължил повече от две години, извършени са две оперативни интервенции, проведени са физиотерапевтични и рехабилитационни процедури. Фрактурите са причинили силни болки и страдания, както и негативни изживявания, вследствие на силната уплаха и стрес. Преживяното ПТП се е отразило неблагоприятно върху психиката му. През периода на възстановяване, ищецът е имал нужда от чужда помощ. Образуваното във връзка с ПТП наказателно производство – НОХД № 25/ 2022 г. по описа на РС – Шумен е приключило със споразумение между подсъдимия К.В. Д. и РП – Шумен, с което К.В. Д. се е признал за виновен по повдигнатото му обвинение.

Към датата на ПТП за лекия автомобил, управляван от К.В. Д., е имало сключен с ответното дружество договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“. Ищецът в качеството си на увредено лице, е отправил до ответното дружество молба за възмездяване на понесените от него неимуществени и имуществени вреди, депозирана на

29.07.2021 г. Първоначално застрахователят е поискал допълнителни документи, а впоследствие, с писмо от 28.10.2021 г., е отказал да заплати застрахователно обезщетение.

Ищецът претендира ответното дружество да му заплати застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 35 000.00 лв., предявен частичен иск от 50 000.00 лв. и застрахователно обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер 601.72 лв., предявен като частичен иск от 859.60 лв., ведно със законната лихва върху претендираните обезщетения, считано от датата на уведомяването на застрахователя с извънсъдебната претенция 29.07. 2021 г. г. до окончателното им изплащане, както и направените по делото разноски.

С определение, постановено в проведеното на 09.01.2024 г. съдебно заседание, въз основа на депозирана от ищеца молба по чл.214, ал.1 от ГПК, съдът е допуснал увеличение размера на предявения иск за неимуществени вреди от 35 000 лв., предявен като частичен иск от 50 000 лв. на 70 000 лв., а предявения иск за имуществени вреди от 601.72 лв. на 859.60 лв.

ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД оспорва изключителната вина на водача К.В. Д. за причиняване на вредоносния резултат и механизма на ПТП. Налице е съпричиняване на вредоносния резултат. Ищецът е пътувал без правилно поставен предпазен колан и се е движел в условията на намалена видимост с превишена скорост, което не му позволява да предприеме навременна реакция. Оспорени са размерите на предявените искове, които според ответникът са неоснователно завишени и прекомерни. Не са възникнали всички посочени в исковата молба вредни последици. Предявеният акцесорен иск за лихва също е неоснователен от момента, от който се претендират лихвите за забава. Счита, че не е изпаднал в забава и не дължи лихва както за имуществените, така и за неимуществените вреди, предвид, че отговорността на застрахователя е договорна, а не деликтна.

От събраните по делото доказателства, не оспорени от страните, преценени по отделно и в съвкупност съдът приема за установено следното:

С Определение от 06.01.2022 г., постановено по НОХД № 25/2022 г. по описа на РС – Шумен на основание чл.382 от НПК във вр. с чл.24, ал.3 от НПК е одобрено постигнатото между Районна прокуратура – Шумен и К.В. Д. споразумение, с което се приема за безспорно установено от фактическа страна, че обвиняемият К.В. Д. на 23.05.2020 г. на главен път II-73, км. 14+565, в посока към гр. С..., при управление на МПС – лек автомобил „УАЗ 469Б“ с рег. № Н АК, нарушил правилата за движение – разпоредбата на чл.50, ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на В. И. Д. от гр. С... - многофрагментна фрактура на горната скочна кост (талус) на дясното ходило, която довела до трайно затруднение в движението на десния долен крайник за срок по-голям от един месец, средно за 7 – 8 месеца, при благоприятно протичане на оздравителния процес. Деянието е извършено виновно по непредпазливост, при форма на самонадеяност поради което и на основание чл.343а, ал.1, б. „в“ от НК във вр. с чл.343, ал.3, пр.4, б. „а“ от НК, във вр. с чл.343, ал.1, б. „б“ от НК, във вр. с чл.342, ал.1 от НК във вр. с чл.54, ал.1, т.1 от НК на К.В. Д. е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца. На основание

чл. 66, ал.1 от НК изпълнението на наказанието е отложено за срок от три години.

Ответникът не оспорва наличието, а и от представената по делото застрахователна полица BG/23/120000537956 със срок за валидност от 19.02.2020 г. до 18.02.2021 г. безспорно се установява обстоятелството, че към датата, на която е осъществено процесното ПТП има валидно сключен застрахователен договор за застраховка „Гражданска отговорност” по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на лек автомобил „УАЗ 469Б“ с рег. № Н АК.

От заключението на назначената от съда комплексна съдебна автотехническа и медицинска експертиза, прието от съда, като обективно и компетентно дадено се установява, че на 22.05.2020 г. през тъмната част от денонощието лек автомобил „УАЗ 469Б“ с рег. № Н АК се е движел от с. Иски по стария път към път II-73 Шумен – С.... Автомобилът се е управлявал от К.В. Д. и в него са се возели 4 пътника. Времето е било облачно, пътното платно на път II-73 сухо, без неравности, прав пътен участък от двете страни. При достигане на път II-73, водачът на автомобила предприема пресичане на платното на път II-73 със завой наляво в посока гр. С..., като се е движел без включени светлини на фаровете. В същия момент лек автомобил „Опел Вектра“, рег. № Н ... АК с водач В. И. Д. се е движел на фарове по път II-73 в отсечката гр. Шумен – гр. С... със скорост от 115 км./ч., като е приближавал изхода на стария път от с. Иски. При приближаване км. 14+565 (в близост до изхода на стария път от с. Иски) водачът на лек автомобил „Опел Вектра“ е управлявал на къси светлини, поради наличие на насрещно движещо се МПС. Зоната на видимост на къси светлини на л.а. „Опел вектра“ от лявата му страна, където е навлязъл л.а. „УАЗ 469Б“ е около 40 метра. В момента, в който лек автомобил „УАЗ 469Б“ е излязъл от ляво на платното на път II-73, автомобил „Опел Вектра“ е бил в близост и с предната си лява част се удря в задната дясна част на лек автомобил „УАЗ 469Б“. Ударът настъпва в дясната лента на 1.72 метра от дясната граница на платното за движение в пресечната точка на първоначалните траектории на МПС. За л.а. „Опел Вектра“ ударът е челен в предната лява част, а за л.а. „УАЗ 469Б“ задно-стрианчен в десния заден калник. След удара л.а. „Опел Вектра“ продължава движението си напред в процес на странично плъзгане, като се завърта обратно на часовата стрелка.

Не са налице обективни причини за възникване на ПТП. Причина за настъпването му са неправилните действия на водача на лек автомобил „УАЗ 469Б“, именно: 1) движение през тъмната част на денонощието без включени светлини, което поради намалената му контрастност го е направил трудно забележим за водача на л.а. „Опел Вектра“ на разстояние до 40 м. от мястото на удара; и 2) водачът на л.а. „УАЗ 469Б“ е навлязъл в платното за движение на път II-73 при наличие на пътна маркировка М6 (стоп линия) в опасната зона за движещият се по главни път л.а. „Опел Вектра“

Произшествието е било предотвратимо, в случай, че водачът на л. а. „УАЗ 469Б“ при излизане на главен път II-73, който е имал възможност своевременно да възприеме светлината от фаровете на движещия се този път л.а. „Опел Вектра“, да не предприема навлизане в платното за движение и да изчака преминаването на автомобила с предимство.

ПТП е било предотвратимо и в случай, че водачът на лек автомобил „Опел Вектра“, движейки се на къси светлини, се е движел с технически съобразена скорост с видимостта пред автомобила – не по-голяма от 48.5 км./ч.

Процесният лек автомобил „Опел Вектра“ е произведен през 1997 г. и е снабден с предпазни колани на всичките пет седалки. Предпазните колани в автомобила са част от пасивната система за защита на водача и пътниците при различни видове удари. Едно от необходимите условия е предпазният колан да бъде опънат по тялото на водача или пътника. Съвременните предпазни колани са триточкови (У-образни), като минават косо през раменния пояс и предната гръдна стена и хоризонтално през предната коремна стена. Възпиращото действие на предпазния колан се изразява в задържане на пътниците по местата им и предотвратява свободното инерционно движение на тялото в купето на автомобила. В случай на сблъсък се задейства автоматичен блокиращ механизъм, при което се фиксират към седалките торсове на пътниците, като крайниците и главата остават свободни. Поставеният колан ограничава движението на долната и горна част на тялото на пътника в определени граници по посока напред, поради което коланите са най-ефективни при челни удари. В конкретния случай ударът за л.а. „Опел Вектра“ е челен между предния ляв ръб на лекия автомобил с последващо завъртане в посока обратно на часовата стрелка и задната дясна част в областта на задния десен калник на л.а. „УАЗ 469Б“.

В. Д. И. е получил следните травматични увреждания: една разкъсноконтузна рана в областта на капачката на дясното коляно; многофрагментна фрактура на горната скочна кост (талус) на дясното ходило и изкълчване на дясната скочно-петна става. Регистрирани са данни за контузия на гръдния кош в дясно, без фрактури на ребра. Допълнително се е развила плоскостна ателектаза (липса на въздух в част или в целия бял дроб) в дясното долно белодробно поле, установена на 28.05.2020 г., която не е налице на рентгенографиите при приемането в болницата. Между претърпяното ПТП и установените травматични увреждания е налице пряка причинна връзка.

Вещите лица, вземайки предвид конкретния механизъм на ПТП, установените травматични увреждания в областта на гръдния кош в дясната му половина, през която преминава правилно поставения предпазен колан, водача и липсата на регистрирани травматични увреждания в областта на главата, считат, че възможността при възникнало ПТП ищецът да е бил с поставен колан не може да бъде изключена. Липсата на категоричност на вещите лица се обосновава неинформативността на снимките от местопроизшествието, приложени към наказателното дело. Основното предназначение на предпазния колан е при възникване на ПТП да не позволи на водача и пътниците, вследствие на инерцията да полетят в посока на удара, фиксирайки го към седалката и по този начин го предпазва от травматични увреждания. В конкретния случай е налице челен удар със скорост 115 км./ч. Без възпиращото действие на колана при челен удар тялото се повдига напред и нагоре със съприкосновение на главата на водача с предното стъкло. При тази скорост обикновено развива черепномозъчна травма, нерядко се случва тялото да излети от купето през предното стъкло. Според вещите лица абсолютна корелация между

използването на предпазен колан и предотвратяването на тежки травми и смъртен изход не съществува

На В. И. Д. е било приложено лечение, преминало през няколко етапа. Първоначално ищецът е хоспитализиран, поставен в покой и криотерапия с цел намаляване на отока и кръвоизлива и на петия ден след ПТП е опериран.. Проведено е открито наместване на скочната кост (талус), фрактурата е фиксирана с 2 компресивни винта поставени са две Киршнерови игли и е осъществен шев на кожата. През м. август е преценено, че фрактурата е консолидирана и на 11.08.2020 г. е извършена реоперация за отстраняване на имплантирани уреди в тарзалните кости. Видно от рентгенографиите на тази дата са отстранени двете Киршнерови игли, а двата компресивни винта са налице в талуса до настоящия момент. След 17 дни ищецът е бил рехоспитализиран в „МБАЛ-Шумен“ АД за рехабилитация. В хода на проведеното лечение болките в дясната глезенна става намалели, увеличил се е обема на движенията. Ъглометрията при постъпването е S 10-0-10 гр., а при изписването е S 10-0-20 гр. дадени са указания да продължи физиотерапия и рехабилитация под контрола на личния лекар. На 10. 03.2021 г. ищецът е постъпил в Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс – филиал Павел баня с оплаквания от болки и ограничени движения в дясна глезенна става и леко затруднена походка. Към тази дата дясната глезенна става и ходило били затоплени и оточни, а активните и пасивни движения болезнени. В резултата от приложеното лечение походката е подобрена, ъглометрията при постъпването е S 10-0-25 гр., а при изписването S 15-0-30 гр. (при норма 20-0-45). При изписването е преценено, че е нужна последваща рехабилитация в извънболнични, болнични или домашни условия в рамките на още 1 година.

Средният възстановителен период на контузията на гръдния кош и на десния бял дроб е до 2-3 седмици.

Средният възстановителен период за раната на дясното коляно е около 2 седмици.

Средният възстановителен период на многофрагментното счупване на талус на дясното ходило е около 7-8 месеца. В конкретния случай, видно от приложените по делото болнични листи, ищецът е бил временно нетрудоспособен 192 дни, а с решение на ТЕЛК му е определена 10% трайно намалена работоспособност за срок от 3 години с определени противопоказни условия за труд – тежък физически труд и натоварване на десен долен крайник. Предвид обективните медицински данни най-изразени болки и страдания пострадалият е изпитвал през първите 2 – 3 месеца след претърпяното ПТП, след което болките би следвало постепенно да започнат да намаляват. В този период са налице и допълнителни неудобства, свързани с ограничените движения в областта на десния долен крайник, свързани с използването на помощни средства при предвижване, самообслужването и дейностите от ежедневиия живот.

Към настоящият момент у ищеца консолидацията на фрактурата е завършена, но са се развили усложнения налице е рентгенологично верифицирана остеоартроза на глезенната става, а в областта на дясната пета се е развил голям костен шип, който не е налице на рентгенографиите от м. май 2020 г. Има частично ограничение в движенията на дясната

глезенна става. Ищецът има остатъчна болезненост в дясната глезенна става, проявяваща се основно при повишена физическа активност (по-продължително ходене), промяна на времето, носене на по-тежки предмети, обусловени основно от развилите се усложнения.

Първите три фактури, приложени по делото (л.28 – л.31) по дати и основания са пряко свързани с двете хоспитализации на ищеца, в „МБАЛ-Шумен“ АД след ПТП. Вторите две фактури (л.32-л.33), въпреки че основанието за плащане не се чете, по дати съвпадат с пролежаването на ищеца в Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс – филиал Павел баня, поради което възможността разходите да са свързани с болничната му рехабилитация не може да бъде изключена.

От заключението на назначената от съда допълнителна комплексна съдебна автотехническа и медицинска експертиза, прието от съда, като обективно и компетентно дадено се установява, че при движение със скорост от 115 км./ч. и моментално задействане на спирачката на 40 метра от мястото на удара (зоната на видимост на къси светлини на л.а. „Опел Вектра“), скоростта при сблъсък би била 115 км./ч. При движение със скорост от 90 км./ч. и моментално задействане на спирачката на 40 метра от мястото на удара, скоростта при сблъсък би била 90 км./ч.

Установените основни (по обем и тежест) травматични увреждания у ищеца са локализирани в областта на долните крайници, които не се обхващат от предпазния колан и при челен удар могат да бъдат изложени, както на инерционни сили – от придвижване на крайниците напред, така и от удар или натиск от деформирани части на купето на автомобила в резултат на удара.

Съществува зависимост между силата на сблъсък при ПТП и тежестта и обема на получените травматични увреждания, а силата на удара при ПТП зависи пряко от скоростта. При по-ниска скорост на сблъсък рискът за здравето и живота на пострадалия би бил по-малък, но при сумарна скорост над 60 км./ч. (както е в настоящия случай и при двата изчислени варианта) дори и при правилно поставен предпазен колан са възможни тежки травми. Възможни са дори животозастрашаващи травми, причинени от самия колан, водещи понякога и до смъртен изход.

За установяване на наведените твърдения за претърпени от него болки и страдания, ищецът е ангажирал гласни доказателства. В съдебно заседание са разпитани двама свидетели С.. И.а И.а – приятелка на ищеца и И.ета В.ова И.а - дъщеря на ищеца. От показанията им се установява, че след изписването му от болницата лечението на В. И. Д. е продължило в домашни условия. Първите дни е бил на легло, като след 20 дни е започнал да се опитва да става, за продължителен период от време, включително и след като е започнал да се раздвижва и върви с патерици е имал нужда от чужда помощ за задоволяване на хигиенните и битовите си потребности, изпитвал е силни болки, включително и през нощта, провеждал е рехабилитационни процедури от които е имало малко подобрение. В. И. Д. е бил в болнични в продължение на шест месеца. Към настоящият момент ищецът все още изпитва болки и има ограничения в движението на крака при продължително ходене или

шофиране, когато седи кракът му отича и се налага да го вдигне на стол за да се оправи. Фрактурата на крака е довела и до промени в обичайния начин на живот. Ищецът е обичал да се разхожда продължително, да е навън сред природата, но сега е принуден да се ограничи поради болките в крака.

Съдът кредитира показанията на свидетелите, независимо от близката връзка между тях и ищеца, предвид обстоятелството, че те имат преки и непосредствени впечатления от състоянието на ищеца в периода преди и след ПТП. На следващо място показанията им кореспондират със събраните в хода на процеса доказателства, както и поради факта, че не са събрани доказателства, които да ги оборват.

От приложените по делото документи се установява, че В. И. Д. е предявил пред застрахователя претенцията си за изплащане на обезщетение за претърпените от него неимуществени и имуществени вреди. Претенцията (л.34-л.36) е получена от застрахователя 29.07.2021 г., което се установява от приложеното по делото известие за доставяне (л.37). Въз основа на претенцията застрахователят е завел щета № 0411-970-0001-2020. С писмо изх. № 99-13501/30.07.2021 г., застрахователят е изискал допълнителни документи за произнасяне по претенцията, с които, към този момент, пострадалият по обективни причини не е разполагал. С писмо изх. № 99-15271/28.10.2021 г. застрахователят е отказал да изплати застрахователно обезщетение, като се е обосновал с непредставяне на изисканите документи от пострадалия.

С оглед на изложената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Налице е правен спор относно заплащане на обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени и имуществени вреди. Предявените обективно и кумулативно съединени искове срещу ответното дружество са с правно основание чл.432, ал. 1 от КЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Исковете са допустими, разгледани по същество са частично основателни, поради следните съображения:

Съгласно чл.429, ал.1, т.1 от КЗ с договора за застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Отговорността на застрахователя се осъществява чрез заплащане обезщетение на увреденото лице за претърпените от него вреди, които могат да са имуществени и неимуществени и са пряк и непосредствен резултат от увреждането. С чл.432, ал. 1 от КЗ е уредена възможността пострадалото лице, спрямо който застрахованият е отговорен, да предяви пряк иск срещу застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност". Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента. За да е налице отговорността на застрахователя по чл.432, ал. 1 от КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка "Гражданска

отговорност” между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това следва да са налице и всички предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увредения за обезщетение на причинените вреди.

В конкретния случай е безспорно, че на 22.05.2020 г е осъществено ПТП с участието на лек автомобил, управляван от К.В. Д имитров, при което е причинена средна телесна повреда на В. И. Д.. Наказателното производство е приключило със споразумение, одобрено от съда, с определение, което е окончателно (чл.382, ал.9 от НПК) и съгласно чл.383, ал.1 от НПК, има последиците на влязла в сила присъда, която от своя страна, съгласно чл.300 от ГПК е задължителна за гражданския съд, разглеждащ гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. В тази връзка неоснователно е становището на ответника, че изключителната вина на К.В. Т. не е установена. Напротив налице е влязъл в сила съдебен акт, с който вината му за настъпване на ПТП е безспорно установена. От това следва да се приеме, че са налице всички елементи за носене на деликтна отговорност от прекия причинител – водачът на автомобила К.В. Т., за понесените от В. И. Д. неимуществени и имуществени вреди. Налице са всички предпоставки на фактическия състав на чл.45 от ЗЗД – противоправно деяние, извършено виновно, при условията на непредпазливост и в резултат на същото е настъпила телесна повреда на ищеца, вследствие, на което той е претърпял неимуществени и имуществени вреди.

Не се оспорва обстоятелството и съдът приема за безспорно установено, че към датата, на която е осъществено процесното ПТП е налице валидно сключен застрахователен договор за застраховка “Гражданска отговорност” по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на лек автомобил „УАЗ 469Б“ с рег. № Н АК, обективиран в застрахователна полица BG/23/120000537956.

Съгласно чл.477, ал.1 от КЗ обект на застраховане по застраховката “Гражданска отговорност” на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят. В кръга на застрахованите лица, видно от чл. 477, ал.2 КЗ, е всяко лице, което ползва автомобила на законно основание, т. е. всяко лице във фактическа власт, на което се намира автомобила, която не е установена противоправно. В хода на процеса не са установени обстоятелства за противоправно установена фактическа власт върху МПС. Следователно валидната застраховка към момента на увреждащото ПТП е основание за носене на отговорност от ответника - застрахователното дружество по чл. 432, ал.1 във вр. с чл.429, ал.1, т.1 от КЗ.

Ответникът е направил е възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на В. И. Д., който с поведението си е допринесъл за настъпване на ПТП. Съпричиняващо вредата по смисъла на чл.51, ал.2 от ЗЗД е не всяко поведение на пострадалия, дори когато не съответства на предписаното от закона, а само това чието

конкретно проявление се явява пряка и непосредствена последица за произлезлите вреди. От значение е само личното поведение на пострадалия, неговите конкретни действия, с които е създал предпоставки за настъпване на увреждането.

Ответникът твърди, че ищецът е допринесъл за вредоносния резултат, тъй като е нарушил правилата за движение, установени в ЗДвП, движейки се по републикански път II-73 с превишена скорост, поради което не успява да предприеме навременна реакция и да заобиколи автомобила излизащ от второстепенния път и е пътувал без правилно поставен колан, поради което тялото му се е движело свободно в купето в резултат на което са възникнали твърдените наранявания.

Пътният участък на ПТП се намира на път II-73 и важи общото ограничение на максимално разрешената скорост на движение извън населено място за МПС от категория В – 90 км./ч. - чл.21, ал.1 от ЗДвП. В хода на процеса безспорно е установено, че управляваният от ищеца л.а. „Опел Вектра“ се е движел със скорост от 115 км./ч., която превишава с 25 км./ч. максимално допустимата скорост от 90 км./ч. Опасната зона на спиране на л.а. „Опел Вектра“ при скорост от 115 км./ч. е 127 метра и се изминава за 5.81 секунди, а при 90 км./ч. е 90.51 метра и се изминава за 5 секунди.

ПТП е станало на прав участък на пътя, като л.а. „Опел Вектра“ се движел с включени къси светлини при насрещно движещи се автомобили, съгл. чл.70, ал.2, т.1 от ЗДвП. Късите светлини на автомобилите са асиметрични и осветяват пътя по следния начин: 1) пред фронта на автомобила на около 55-60 метра; 2) на около 4 метра наляво от габарита на автомобила осветеното пространство представлява част от крива (парабола), предният фронт на която е ограничен на около 40 метра, за да не се предизвика заслепяване на срещуположно движещите се автомобили, а отдясно на около 5 метра извън габарита на автомобила осветеното пространство е също крива (парабола), като предният ѝ фронт е около 60-70 метра. Дългите светлини осветяват пътя пред фронта на автомобила на около 160 – 170 метра, а по широчина са достатъчни да осветят изцяло четирилентов път, но в процесния случай водачът не е имал възможност да се движи на дълги светлини. Поради това и предвид специфичната асиметрична форма на фаровете на къси светлини предната дясна част на л.а. „УАЗ 469Б“, който е навлязъл странично отляво в зоната на видимост, е била осветена от фаровете на л.а. „Опел Вектра“ на разстояние около 40 метра от мястото на удара. Необходимото време за изминаване на разстоянието от 40 метра при скорост на движение 115 км./ч. е 1.26 секунди, а при движение със скорост 90 км./ч. е 1.6 секунди. И в двата случая необходимото време за реакция на водача е 1.8 секунди. Следователно, както при движение с избраната от водача на л.а. „Опел Вектра“ скорост от 115 км./ч., така и при движение с разрешената за движение извън населени места скорост от 90 км./ч., предвид горепосочените опасни зони за спиране, ищецът не е имал обективната възможност да възприеме своевременно движещия се без светлини л.а. „УАЗ 469Б“ и да предотврати удара. От техническа гледна точка появата на л.а. „УАЗ 469Б“ е имала внезапен характер за водача на л.а. „Опел Вектра“.

Следва да се изясни и въпросът дали обема на получените от ищеца травматични

увреждания би бил по-малък при движение с максимално разрешената скорост от 90 км./ч. от получените при скоростта, с която се е движел л.а. „Опел Вектра“ – 115 км./ч. В заключението си и в съдебно заседание вещите лица посочват, че е налице зависимост между силата на сблъсъка, който зависи пряко от скоростта и тежестта на получените травми. Но при сумарна скорост над 60 км./ч., както е в настоящия случай, дори и при правилно поставен колан са възможни много тежки травми, водещи понякога и до смъртен изход. С оглед на това е невъзможно да бъде изчислено с колко обема на травмите ще е по-малък при скорост на движение от 90 км./ч. от тези получени при скорост на движение от 115 км./ч.

В заключението си вещите лица посочват, водачът на л.а. „Опел Вектра“ се е движел със скорост не по-голяма от 48.5 км./ч. Съгласно чл.20, ал.2 от ЗДвП водачите на ППС са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението. Посочената от вещите лица скорост на движение, предвид чл.21, ал.1 от ЗДвП, се отнася за движението на МПС в населено място, в което скоростта на движение не може да превишава 50 км./ч. Мястото на ПТП е републикански път извън населено място, при което скоростта за движение съгласно посочената разпоредба е до 90 км./ч. В пътния участък не са поставени пътни знаци, които да ограничават скоростта на движение, нито пътни знаци указващи наличието на препятствия и неравности на пътя. В случая, не е налице обстоятелство, което да е дало основание на водача на л.а. „Опел Вектра“ да избере скорост на движение за населено място. Пътното платно на път II-73 сухо, без неравности, прав пътен участък от двете страни, добри атмосферни условия, нормална видимост за тъмната част на денонощието, няма данни за повишена интензивност на движението. Поради обстоятелството, че л.а. „УАЗ 469Б“ в нарушение на чл.70, ал.1 от ЗДвП се е движел без включени светлини, водачът на л.а. „Опел Вектра“ не е могъл своевременно да го забележи, че е на пътното платно пред него и да реагира преди да го освети с фаровете си на разстояние до 40 м.

В конкретният случай, въз основа на събраните в хода на процеса доказателства се установява, че ищецът е бил водач и е седял на предната лява седалка на л.а. „Опел Вектра“. Предпазният колан, поставен на мястото на шофьора, е триточков инерционен диагонално-поясен за задържане на водача с поставяне от ляво на дясно, преминава косо през раменния пояс и предната гръдна стена и хоризонтално през предната коремна стена. Възпиращото действие на предпазните колани се изразява в задържане на пътниците по местата и предотвратява свободното инерционно движение на тялото в купето на автомобила. За л.а. „Опел Вектра“ ударът е бил челен, т.е. в този случай предпазното действие на колана се проявява в пълен обем. Предвид факта, че скоростта на автомобила е била 115 км./ч., ако ищецът беше без правилно поставен предпазен колан тялото му щеше да

излети напред и нагоре и в най-добрия случай главата му щеше да се удари силно в предното стъкло, в резултат на което да се получи сериозна травма в областта на главата. В по-лошият вариант, предвид скоростта на движение, ищецът е щял да излети от купето през предното стъкло. Но предвид механизма на ПТП, посоката и мястото на удара между двете МПС, вида и мястото на травматичните увреждания в долните крайници – дясното ходило и коляно, които не са защитени от предпазния колан, липсата на травматични увреждания в областта на главата и установените в медицинската документация данни за контузия на гръдния кош в дясно, развилата се впоследствие плоскостна ателектаза в дясно долно белодробно поле, дават основание на съда да приеме, че пострадалият е бил с правилно поставен предпазен колан, който е намалил свободното инерционно движение на тялото.

Гореизложеното не дава основание на съда да приеме наличието на принос от пострадалия за настъпването на вредоносния резултат. Действително в нарушение на чл.21, ал.1 от ЗДвП се е движел с превишена скорост, но това не се е отразило на механизма на ПТП. Направените от вещите лица изчисления недвусмислено доказват, че и при движение на л.а. „Опел Вектра“ с разрешена за пътния участък скорост, ПТП е било неизбежно. В хода на процеса не са събрани категорични данни, че ищецът щеше да получи по-малки по обем травматични увреждания, в случай, че управляваният от него лек автомобил се е движел с 90 км./ч. Напротив вещите лица са категорични, че дори и с правилно поставен предпазен колан, при сумарна скорост над 60 км./ч. (каквато е в случая и при скорост на движение от 90 км./ч.) са възможни тежки травми, включително и животозастрашаващи. Следователно предвид механизма на ПТП, посоката и мястото на удара, вида и мястото на травматичните увреждания, съдът приема, че поведението на ищеца не е повлияло по никакъв начин за настъпването на вредоносния резултат. ПТП е щяло да бъде осуетено само ако водачът на л.а. „УАЗ 469Б“ се е движел с включени светлини, съгл. чл.70, ал.1 от ЗДвП и беше спазил пътната маркировка върху платното за движение – М6 (стоп-линия) съгл. чл.6 ал.1 от ЗДвП.

Относно размера на претендираните от ищеца обезщетения.

Искът за заплащане на обезщетение за имуществени вреди, касаещо претенцията за направени разходи за лечение е доказан по своето основание. От събраните в хода на процеса доказателства, се установява, че във връзка с лечението на получените при увреждането травми ищецът е понесъл разходи в общ размер на 859.60 лв., включително и направените разходи в Павел баня. Независимо, че в двете фактури не се чете основанието за плащане, следва да се съобрази, че рехабилитационните процедури са необходими и адекватни при лечение на увреждането, получено от ищеца, те са проведени в периода на лечението му от получените травми, в съответното специализирано здравно лечебно заведение. Следователно искът за обезщетение на имуществените вреди е основателен и доказан и следва да се уважи изцяло в искания размер от 859.60 лева.

По отношение претенцията за неимуществени вреди, следва да се има предвид, че обезщетението има за цел да репарира болките, страданията и другите нематериални последици, възникнали от деликта. Размерът на неимуществените вреди следва да бъде определен от съда по справедливост – чл. 52 от ЗЗД. С оглед на това, следва да се съобрази

възрастта на ищеца, конкретните прояви на увреждане, физическите и емоционални отрицателни последствия от причинените с ПТП травми, периода на възстановяване и необходимостта от допълнително лечение. Към датата на ПТП пострадалият е в трудоспособна възраст на 47 години. Оздравителният процес е протекъл с усложнения и е продължил около 7-8 месеца, като ищецът е бил временно нетрудоспособен 192 дни, а с решение на ТЕЛК е определена 10% трайно намалена работоспособност за срок от три години. Проведено е оперативно лечение, като са извършени две операции, които допълнително стресират и натоварват психически пострадалия. Травмите получени в резултат на ПТП са причинили болки, които първоначално са били силни, но впоследствие, след първите 3 месеца са започнали да намаляват. Ищецът за продължителен период от време е бил зависим от чужда помощ. Болките, като и зависимостта от чужда помощ, затрудненията при битовото обслужване, са създали дискомфорт и негативни психични изживявания. Към настоящият момент получените от ищеца фрактури са консолидирани и той се предвижда самостоятелно, но движенията на долния десен крайник не са възстановени напълно, налице е остатъчна болезненост, проявяваща се при продължително ходене пеша и шофиране, отразили са се и на възможността да води същият пълноценен живот, така както е било преди произшествието. На тази основа, с оглед и на социално-икономическите условия в страната и област Шумен (вкл. данните от НСИ за средната работна заплата в страната и в област Шумен и годишна инфлация за м. декември 2023 г. спрямо м. декември 2022 г. – 4.7 %), съдът приема за справедливо на ищеца да се присъди обезщетение за неимуществени вреди, причинени му вследствие на травматичните увреждания в размер на 70 000.00 лв. С оглед на това предявената претенция на ищеца за обезщетение на неимуществените вреди е основателна и доказана и следва да се уважи изцяло в искания размер.

Относно акцесорната претенция за законна лихва.

Ищецът претендира присъждането на законна лихва върху обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди считано от датата на която ответното дружество е получило застрахователната му претенция до окончателното им изплащане.

В конкретния случай застрахователят е уведомен за застрахователното събитие на 29.07.2021 г., когато е получил писмената претенция на ищеца и документите, с които той е разполагал. С писмото си от 28.10.2021 г., ответникът е отказал да обезщети ищеца за претърпените от него вреди. Искането на застрахователя, пострадалият да представи влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача е неизпълнимо, тъй като в рамките на срока по чл.496, ал.1 от КЗ е невъзможно наказателното производство да бъде финализирано. По реда на чл.106, ал.3 от КЗ застрахователят може да изисква доказателства, относими към основанието и размера на претенцията. Те трябва не само да са от значение за основателността и размера на претенцията, но и да е налице обективна възможност за представянето им от увреденото лице. В този смисъл Решение № 167 от 30.01.2020 г. по т.д. № 2273/2018 г. на ВКС, ТК, II т.о. С оглед на това на основание чл.429, ал.2, т.2 и ал.3 във вр. с чл.493, ал.1, т.5 от КЗ застрахователят следва да покрие спрямо ищеца отговорността

на деликвента за дължимата лихва за забава от датата на предявяване на претенцията 29.07.2021 г. до датата на изтичане на срока по чл.496, ал.1 от КЗ – 29.10.2021 г. След 29.10.2021 г. застрахователят дължи законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, поради собствената си забава, съгл. чл.497, ал.1, т.2 от КЗ. Следователно претенцията за законна лихва, считано от 29.10.2021 г. до окончателното изплащане на дължимите обезщетения е основателна и следва да бъде уважена.

Неоснователен е доводът на ответника, че не дължи пренендираните лихви за забава върху претенциите, предвид обстоятелството, че отговорността му е договорна, а не деликтна. Действително източникът на облигационното задължение на застрахователя е сключения между него и деликвента застрахователен договор. Но отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента, като следва да се съобрази въведеното с чл.429, ал.3, изр.2 от КЗ ограничение на дължимите лихви, които застрахователят заплаща в рамките на застрахователното обезщетение. Застрахователят заплаща само лихвите за забава, дължими от застрахования, които текат от момента на по-ранната от двете дати, а именно: датата на която застрахователят е уведомен за застрахователното събитие от застрахования на основание чл.430, ал.1, т.2 от КЗ или от датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от увреденото лице или от датата на предявяване на застрахователната претенция от увредения.

Относно разносните по делото.

Съдът на основание чл.38, ал.2 от ЗА и предвид направеното, в списъка по чл.80 от ГПК, искане на процесуалния представител на ищеца, следва да определи адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на ищеца в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл.36, ал.2 от ЗА минимум. Предвид заявените по делото интереси и съгл. чл.7, ал.2, т.2 и т.4 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, адвокатското възнаграждение е в общ размер е 6 650.00 лв. Към него следва да се начисли съгл. §2а от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения дължимия ДДС в размер на 20%, предвид обстоятелството, че процесуалния представител на ищеца е регистриран по ЗДДС. С оглед на това ответникът следва да заплати сума в размер на 7 980.00 лв. с вкл. ДДС.

На основание чл. 78, ал. 6 от ГПК ответникът ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД следва да бъде осъдено да заплати държавна такса в общ размер на 2 850.00 лв. по сметка на Шуменския окръжен съд.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С....., представлявано от А.П.Л. и Р. К. Д. да заплати на В. И. Д., ЕГН ***** с постоянен адрес в гр. С.... сумата от 70 859.60 лв., от които 70 000.00 лв., представляващи

обезщетение за неимуществени вреди, в резултат на преживените болки и страдания и 859.60 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в разходи за лечение на получените от него травматични увреждания в резултат на ПТП, станало на 22.05.2020 г., причинено от К.В. Д., ЕГН *****, който е нарушил правилата за движение при управление на МПС – лек автомобил „УАЗ 469Б“ с рег. № Н АК, на основание застрахователна полица BG/23/120000537956 със срок за валидност от 19.02.2020 г. до 18.02.2021 г. за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения лек автомобил, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.07.2021 г. до окончателното ѝ заплащане

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С....., представлявано от А.П.Л. и Р. К. Д. да заплати на адвокат Я. Д. Д. от АК-София с адрес на кантората в гр. С..... сграда на СБА сумата от 7 980.00 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказана на ищеца безплатна адвокатска помощ.

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С....., представлявано от А.П.Л. и Р. К. Д. да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Шуменския окръжен съд държавна такса в размер на 2 850.00 лева.

Решението може да се обжалва пред Апелативен съд град Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Шумен: _____